

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Găină Alexandru în numele inculpatului Secrier Dumitru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017, în cauza penală în privința lui

Secrier Dumitru Nicolae, născut la XXX, originar din XXX și domiciliat în XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.07.2016 – 30.12.2016;

Instanța de apel: 08.02.2017 – 18.05.2017;

Instanța de recurs: 14.07.2017– 16.08.2017.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 19 aprilie 2013, Secrier D. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite inculpatului a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an.

Totodată, s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, *în fapt*, prima instanță a constatat că, Secrier D., la data de 22 decembrie 2011, aproximativ la ora 11:40, în timp ce se deplasa cu automobilul de model „Iveco Deily” cu n/î XXX pe str. Gagarin din mun. Chișinău în direcția Gării Feroviare din mun. Chișinău a inițiat un conflict cu cet. Craveț Ig., care conducea automobilul de model „BMW” cu n/î XXX și drept urmare a relațiilor ostile apărute spontan între aceștia, ambii au ieșit pe partea carosabilă a traseului, unde Secrier D. i-a aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Craveț Ig., cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 37/D din 04 ianuarie 2012, vătămări corporale medii.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul stabilit de lege, a fost contestată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia și adoptarea unei hotărâri de achitare în privința sa, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, din motivul că în acțiunile lui nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, totodată apelantul a solicitat respingerea acțiunii civile înaintate de partea vătămată, deoarece aceasta este neîntemeiată. În cererea depusă, apelantul a făcut referire la următoarele critici:

- prima instanță a interpretat eronat probele din dosar;
- în cadrul urmăririi penale au fost admise mai multe omisiuni și încălcări procesuale care au pus la îndoială legalitatea și temeinicia învinuirii înaintate;
- la materialele cauzei nu a fost anexat raportul de expertiză medico-legală privind leziunile care i-au fost cauzate inculpatului, iar instanța și-a atribuit competența expertului de a stabili legătura cauzală dintre ambele rapoarte de expertiză și le-a dat o apreciere subiectivă;
- inculpatului i-a fost încălcat dreptul la interpret, fiindcă el este vorbitor de limba rusă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2013, apelul declarat de inculpat a fost admis, cu casarea totală a sentinței, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

5. În partea descriptivă a deciziei, s-a menționat că, potrivit art. 16 alin. (2) Cod procedură penală persoana care nu posedă sau nu vorbește limba de stat are dreptul să ia cunoștință de toate actele și materialele dosarului, să vorbească în fața organului de urmărire penală și în instanța de judecată prin intermediul interpretului. La caz, organul de urmărire penală a întocmit actele procedurale pe acțiunile efectuate cu participarea lui Secrier D. în limba rusă.

Pe când, prima instanță deși a dispus participarea interpretului din motivul că Secrier D. este vorbitor de limba rusă, totuși pe parcursul unor ședințe de judecată interpretul nu a participat sau dacă a participat nu a fost avertizat de răspunderea penală conform art. 312-313 Cod penal.

Din atare considerente, instanța de apel a conchis că sentința, precum și toate actele din cadrul cercetării judecătorești efectuate în lipsa interpretului, prezența căruia era obligatorie, sunt nule și această nulitate poate fi înlăturată doar prin casarea sentinței și rejudecarea cauzei de către prima instanță.

6. Rejudecând cauza, prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2016, Secrier D. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal la 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, Craveț Ig., a fost admisă în principiu.

7. Nefiind de acord cu soluția adoptată de prima instanță, legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apel de către avocatul Găină Al. în numele inculpatului Secrier D., care a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, casarea totală a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Secrier D. să fie achitat în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, din motiv că în acțiunile inculpatului nu se

întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate. În cererea de apel, apărătorul a invocat că prima instanță a admis mai multe încălcări procesuale la judecarea acestei cauze, precum și a încălcat dreptul inculpatului la apărare. La fel, se face mențiune că sentința redactată a fost recepționată la data de 13.01.2017, prin urmare apelul declarat urmează a fi considerat ca fiind depus în termen.

8. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017, apelul declarat de avocat a fost respins ca fiind depus peste termen, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

9. În decizie, instanța de apel a consemnat că apelul avocatului Găină Al. declarat în numele inculpatului Secrier D. este depus peste termen, reieșind din următoarele considerente.

Astfel, din materialele cauzei s-a constatat că, la ședințele de judecată a instanței de fond din 28 decembrie 2016 și din 29 decembrie 2016, avocatul Găină Al. a fost prezent.

De asemenea, s-a menționat că, potrivit extrasului/scrisorii de însoțire anexată la materialele cauzei, la data de 10 ianuarie 2017, grefierul, de pe poșta electronică, *iulia.grigoriuc@mail.ru*, i-a expediat copia sentinței avocatului Găină Al., pe adresa electronică, *sandugaina@rambler.ru*.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, conform ștampilei Judecătorei Centru, mun. Chișinău, apelul depus de către avocatul Găină Al. în interesele inculpatului Secrier D., a fost înregistrat la data de 30 ianuarie 2016. Or, instanța de apel a conchis că avocatul Găină Al., cunoștea cu certitudine că pronunțarea sentinței va avea loc la data de 30 decembrie 2016, mai mult, instanța la acest capitol a indicat că la pronunțarea hotărârii integrale legea nu solicită obligatoriu prezența părților, iar pentru părțile care nu s-au prezentat, se consideră că au luat cunoștință de conținutul hotărârii motivate la data pronunțării, dat fiind că hotărârile se plasează pe portalul web al instanței, astfel devenind publice pentru toți.

Din considerentele expuse, instanța de apel a conchis că apelul declarat de avocatul Găină Al. nu poate fi repus în termen, întrucât partea nu a adus careva motive întemeiate prevăzute de legiuitor la art. 403 Cod de procedură penală. Or, faptul că avocatul Găină Al. nu a fost prezent la pronunțarea sentinței integrale nu poate servi drept temei de repunere în termen a apelului declarat, întrucât dînsul a cunoscut cu certitudine despre data pronunțării sentinței integrale, nu s-a prezentat la ședința stabilită pentru data de 30.12.2016, pentru a primi o copie a sentinței, aceasta fiind expediată ulterior prin poșta electronică, ceea ce nu constituie în opinia instanței de apel un motiv întemeiat de repunere în termen, atîta timp cît avocatul a cunoscut despre examinarea cauzei penale respective, dar și despre datele fixate pentru ședințele de judecată.

10. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocatul Găină Al. acționînd în numele inculpatului declară recurs ordinar, invocând temeiul stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs, partea specifică că, în cadrul ședinței de judecată din data de 29.12.2016, după susținerile verbale ale părților, a fost amînată pronunțarea sentinței pentru data de 30.12.2016, recurentul susține că a înștiințat instanța că nu va

putea fi prezent la pronunțarea sentinței, iar instanța la informat că sentința redactată va fi expediată în adresa sa prin poștă.

La data de 13.01.2017, a primit sentința redactată prin poștă, iar la 26.01.2017, a expediat cererea de apel în adresa Judecătoriei Centru, mun. Chișinău la fel prin poștă, fiind recepționată de cancelaria instanței la data de 30.01.2017.

Prin urmare, recurentul consideră că apelul a fost depus în termen de 13 zile de la data recepționării scrisorii cu sentința instanței de fond, adică în termenul prevăzut de lege pentru declararea apelului.

Recurentul mai indică că concluzia instanței de apel precum că apărătorul a fost prezent la pronunțarea sentinței la 30.12.2016, este neîntemeiată. Acest fapt poate fi dovedit prin aceea că avocatul nu a primit copia sentinței sub semnătură, cât și prin faptul că copia sentinței a fost expediată prin poștă în adresa avocatului.

Astfel, prin decizia instanței de apel, inculpatul Secrier D. a fost lipsit de dreptul de a-și apăra interesele și de a-și dovedi nevinovăția prin accesul la o justiție imparțială, într-un proces public, cu examinarea sub toate aspectele a tuturor probelor.

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului depus de avocatul Găină Al. în numele inculpatului menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor specificate de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din textul recursului declarat de avocatul Găină Al., se constată că acesta invocă temeiul de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și critică soluția instanței de apel, din motiv că, în opinia sa, instanța eronat i-a respins apelul, ca depus peste termen.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt vădit nefondate, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta este tardiv.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și practicii judiciare despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, termenul de apel este de 15 zile de la data **pronunțării sentinței integrale**, dacă legea nu dispune altfel. În același sens, se relevă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza *Sutter vs. Elveția*, a statuat că de la data pronunțării hotărârii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac.

Mai mult ca atât, cu privire la necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, Colegiul ține să remarce că această chestiune este facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi o copia a hotărârii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea acestora, termenul de atac a hotărârii va curge începând cu ziua următoare pronunțării. Statuarea dată rezultă din analiza coroborată a art. 402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

În același context, instanța de recurs amintește că, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Regula generală în acest sens prevede că termenul începe să curgă pentru părți din ziua următoare în care a fost pronunțată sentința.

În cauza deferită judecării se constată că apelul declarat de avocatul Găină Al, a fost depus la data de 26.01.2017, prin intermediul oficiului poștal, ceea ce se confirmă prin ștampila aplicată de instituția dată pe plic, și a fost recepționat de instanță de fond la data de 30.01.2017, după cum corect s-a menționat și în partea descriptivă a deciziei recurate.

În acest punct de analiză, este relevant de a face trimitere la stipulările din art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală, unde legislatorul a indicat expres că actul depus în cadrul termenului prevăzut de lege la oficiul poștal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen, iar recipisa oficiului poștal despre actul primit pe actul depus, servesc drept dovadă a datei depunerii acestuia. În cazul scrisorilor simple ștampila aplicată pe plicul expedit are valoare de dovadă a datei certe de depunere a actului. Dacă data de plecare a cererii expediate prin poștă aplicată prin ștampilă este ziua în care se împlinește termenul, se consideră că actul este făcut în termen.

Prin urmare, Colegiul penal apreciază că instanța de apel corect a statuat că termenul de declarare a apelului de 15 zile a expirat pentru apelant, iar declarând apel la data de 26.01.2017, partea a omis termenul legal de depunere a acestuia, întrucât sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2016, a fost pronunțată integral în cadrul ședinței de judecată din aceeași zi, la care partea nu a fost prezentă, din motive imputabile acesteia. Ultima zi de declarare a cererii de apel pentru avocat a fost la data de 16.01.2017.

Subsidiar celor consemnate supra, Colegiul menționează că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premiză nu s-a confirmat.

În apel, nu s-au invocat motive întemeiate ce au determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța de apel fiind în imposibilitate să repună în termen apelul.

Mai mult, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra

Moldovei, unde s-a statuat că: „ ... *principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de ași prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.*” Prin alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

13. În temeiul art. 432 alin. (1) - (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Găină Alexandru în numele inculpatului Secrier Dumitru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017, în cauza penală privindu-l pe *Secrier Dumitru Nicolae*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 30 august 2017.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Nicolaev Ghenadie

Moraru Petru